

Anvisningar för trygg läkemedelsbehandling

Innehåll

Del 1: Trygg användning av läkemedel 4

1. Delta i planeringen av din läkemedelsbehandling	4
2. Hurdana sorters läkemedel finns det?.....	5
3. Ta medicinen på rätt sätt och rätt tid	6
4. Att dela eller krossa läkemedlet.....	9
5. Vilka hjälpmedel finns för att ta mediciner?	10
6. Doser från apoteket	11
7. Om du glömmer att ta din medicin eller tar för mycket medicin.....	11
8. Gör en läkemedelslista	12
9. Följ med hur din läkemedelsbehandling lyckas.....	13
10. Att avsluta en läkemedelsbehandling.....	14
11. Förvara läkemedel rätt	14
12. Vad ska man göra med gamla eller onödiga mediciner?..	15
13. Om du behöver akut hjälp	16
14. Pålitlig information om läkemedel.....	17

Del 2: Läkemedelsersättningar och apoteksbesök.... 19

15. Du kan få ersättning för läkemedel som en läkare har ordinerat.....	19
16. Vad betyder initialsjälvrisk?	19
17. Hur ofta kan du ta ut läkemedel med ersättning från apoteket?	20
18. Vad betyder takbelopp?	20
19. Det går att byta ut ett läkemedel mot ett billigare.....	22
20. Du ser dina hälsouppgifter i MittKanta	22
21. Hur kan någon annan sköta dina apoteksärenden?.....	23
Författarna	24
Länkar till olika källor som nämns i broschyren	24

Omslagsbild: © GettyImages/Publishing Group.

Anvisningar för trygg läkemedelsbehandling

Använder du läkemedel, alltså mediciner?

Då är den här broschyren för dig.

Det finns mycket att tänka på
när man använder läkemedel.

I den här broschyren finns råd
om hur du använder läkemedel på ett tryggt sätt.

Den här broschyren har gjorts av en arbetsgrupp
inom det Nationella nätverket för läkemedelsinformation.

Du har ordinerats ett läkemedel
för att bota en sjukdom, förhindra en sjukdom
eller lindra symptomen för en sjukdom.
Ordinera betyder att en läkare har sagt
att du ska ta den här medicinen.

I den här broschyren kan du läsa om
hur du ska använda läkemedel rätt
och på ett tryggt sätt.
Ett läkemedel hjälper bara om du tar det i rätt tid,
i rätt mängd och på rätt sätt.

Fråga alltid råd av personalen inom hälso- och sjukvården
eller personalen på apoteket om du är osäker!

Hälso- och sjukvården är till exempel hälsocentralen
och läkare och sjukskötare som arbetar där.

Läkare och farmaceuterna och provisorerna på apoteken
måste enligt lagen ge råd om hur man ska använda
läkemedel.

Kom ihåg att det också kan finnas andra anvisningar för
dina läkemedel än det som står i den här broschyren.

23.12.2019, uppdaterad 9.1.2026

Nationella nätverket för läkemedelsinformation

Del 1: Trygg användning av läkemedel

1. Delta i planeringen av din läkemedelsbehandling

Du, läkaren och apoteket är alla viktiga för din läkemedelsbehandling. Det är viktigt att du pratar med läkaren och apotekspersonalen om dina mediciner.

På klistermärket står det hur mycket medicin som finns kvar på receptet och hur länge receptet gäller.
Bild: Fimea.

Du kan delta i din läkemedelsbehandling så här:

- Du planerar din läkemedelsbehandling tillsammans med läkaren.
- Du berättar om sådant som kan påverka behandlingen. Berätta till exempel om du är allergisk mot något läkemedel.
- Berätta för din läkare om dina pengar inte räcker till att köpa läkemedel.
- Kontrollera att du vet varför, hur och när du ska ta läkemedlet.
- Fråga om något är oklart.

Följ de anvisningar som du får av läkaren eller på apoteket.

2. Hurdana sorters läkemedel finns det?

Det finns läkemedel, alltså mediciner i olika former.

En del läkemedel är tabletter medan andra är till exempel droppar eller salvor.

För varje läkemedelsform finns det sådant som du måste tänka på när du använder dem.

Läs alltid bipacksedeln

innan du börjar använda en medicin.

Bipacksedeln är ett papper med anvisningar som finns inne i läkemedelsförpackningen.

Spara bipacksedeln.

Om det är besvärligt att spara den i läkemedelsförpackningen

kan du lägga den till exempel i en mapp.

Bipacksedlarna finns också på webben.

Du kan också be om mera information på apoteket eller hos hälso- och sjukvården.

Exempel på olika läkemedelsformer:

- Tabletter
- Kapslar
- Läkemedelsplåster
- Läkemedel som injiceras, alltså tas med spruta
- Läkemedel som inhaleras, alltså som man andas in
- Droppar och sprayer
- Suppositorier, alltså mediciner som man sätter i ändtarmen
- Salvor

Det finns olika sorters läkemedel. På bilden syns en salva.

Bild: Canva.

3. Ta medicinen på rätt sätt och rätt tid

Ta medicinen vid rätt tidpunkt.

Fråga läkaren eller apotekspersonalen om du ska ta läkemedlet någon viss tid på dygnet.

- **En gång per dag:**

Ta läkemedlet en gång per dag och vid samma tidpunkt varje dag, till exempel på morgonen kl. 8.

- **2 gånger per dag:**

Ta läkemedlet med 12 timmars mellanrum, alltså på morgonen och på kvällen

- **3 gånger per dag:**

Ta läkemedlet med 8 timmars mellanrum det vill säga tidigt på morgonen, på dagen och sent på kvällen.

- **4 gånger per dag:**

Ta läkemedlet med 6 timmars mellanrum det vill säga tidigt på morgonen, på dagen, på kvällen och sent, precis före du går och lägger dig.

Du ska alltså fördela tiderna som du tar läkemedlet jämnt över hela dygnet.

Dygnet har 24 timmar.

Om det står i anvisningen

att läkemedlet ska tas tre gånger per dag

så kan du ta läkemedlet till exempel

klockan 7.00, 15.00 och 23.00.

Du kan byta ut tiderna så de passar din egen dygnsrytm.

Oftast behöver man inte vakna på natten

för att ta läkemedel.

Om du har ett läkemedel som ska tas

flera gånger om dagen

så kan du prata med din läkare

om när det lönar sig att ta läkemedlet.

En **medicinkur** eller **läkemedelskur** betyder

att du tar ett läkemedel under en kort tid

till exempel antibiotika i en vecka.

Regelbunden medicinering

betyder att en person tar ett läkemedel

med jämna mellanrum, oftast varje dag.

Till exempel blodförtunnande läkemedel

tas varje dag enligt läkarens anvisning.

En regelbunden medicinering är ofta långvarig

och kan pågå under hela livet.

Ett läkemedel som tas vid behov

tar man bara om man har något symptom.

Då tar man alltså till exempel en värktablett

om man har huvudvärk.

Fråga alltid din läkare hur länge din läkemedelsbehandling ska hålla på.

Läkemedlet kan tas på tom mage eller i samband med måltid.

På tom mage betyder att du tar läkemedlet
en timme före du äter eller två timmar efter att du har ätit.

Att ta läkemedlet i samband med måltid

betyder att du ska äta något när du tar medicinen.

Det räcker med till exempel gröt eller en smörgås och vatten för
att det ska räknas som en måltid.

Vissa läkemedel passar inte ihop med en viss mat.

I så fall står det i bipacksedeln hur du ska göra.

En del läkemedel ska man ta tillsammans med mat.

Bild: Canva.

Ta läkemedlet när du står eller sitter.
Lägg dig inte ner
genast efter att du har tagit läkemedlet.

Drick alltid minst ett glas med vatten
när du tar läkemedlet.

Om det är svårt att svälja läkemedlet:

- Kan du prova att svälja läkemedlet tillsammans med till exempel saftsoppa, om det inte är förbjudet att äta samtidigt
- Om det inte är förbjudet att dela läkemedlet så kan du prova dela det.
- Fråga på apoteket om det finns hjälpmedel eller en lösning som gör det lättare att svälja läkemedlet.
- Tala med din läkare och fråga om det går att byta ut läkemedlet mot ett annat.

Drick alltid minst ett glas med vatten när du tar medicinen.

Bild: Canva.

4. Att dela eller krossa läkemedlet

Du kan läsa i bipacksedeln om du får dela eller krossa din medicin.

Tabletter får man oftast dela.

Men kapslar får man oftast inte dela eller krossa.

Det finns också tabletter som man inte får dela eller krossa.

Om du delar eller krossar de här tabletterna kan det frigöras för stora doser av läkemedlet ur dem på en gång.

Då kan läkemedlet också verka på fel ställe i kroppen eller verka på ett skadligt sätt.

Läkemedelstabletter som man oftast inte får dela eller krossa:

- långtidsverkande det vill säga depottabletter och depotkapslar,
- enterotabletter och enterokapslar, alltså sådana som tas upp i tarmen,
- resoribletter, alltså sådana som placeras under tungan.

Du kan alltid fråga råd av personalen inom hälso- och sjukvården eller på apoteket om du är osäker.

Det finns olika sorters tabletter och kapslar.

Du kan läsa i bipacksedeln om din medicin är en sådan som man får dela eller krossa.

Bild: Canva.

5. Vilka hjälpmedel finns för att ta mediciner?

Det finns hjälpmedel som kan göra det lättare att ta mediciner.

Här är exempel på olika hjälpmedel:

- en dosett, alltså ett hjälpmedel för att dela in mediciner i rätt portioner för varje dag
- tablettdelare
- tablettkrossare
- dropphjälp förögondroppar
- hjälp för att öppna skruvkorkar och skruvlock
- läkemedelspåminnare, till exempel som en app i mobilen

En dosett.

Bild: Canva.

Om du tar många olika läkemedel kan du ha nytta av en dosett.

Du kan dela in läkemedlen för en vecka i färdiga portioner i dosetten.

Dosetten är bra också om du har svårt att komma ihåg att ta dina mediciner.

Du kan ha en lapp bredvid dosetten där det står vilka andra läkemedel du ska ta om du har sådana läkemedel som inte går att lägga i dosetten.

Du kan fråga mer om hjälpmedel på apoteket eller av personalen inom hälso- och sjukvården.

En tablettdelare.

Bild: Canva.

6. Doser från apoteket

Du kan få läkemedel från apoteket som en maskin packar färdigt i lämpliga doser. Det här kallas maskinell dosdispensering. Då packas medicinerna färdigt i små plastpåsar. I varje påse finns de läkemedel som en person ska ta på en gång.

Bara mediciner som ska tas regelbundet passar för dosdispensering.

Apoteket ger oftast ut de här påsarna så att medicinerna räcker för två veckor.

Apoteket skriver ditt namn, läkemedlens namn och läkemedlens styrka på påsen.

På påsen står också när du ska ta medicinerna.

Mediciner i dospåsar.

Bild: Canva.

Innan du kan få dosdispensering så kontrollerar en farmaceut medicineringen. Farmaceuten är en expert på läkemedel och arbetar på apoteket. Farmaceuten kontrollerar att läkemedlen passar ihop och att du inte har många mediciner för samma sak.

7. Om du glömmer att ta din medicin eller tar för mycket medicin

Om du glömmer att ta ditt läkemedel vid rätt tid eller om du till exempel kräks upp det så ska du läsa bipacksedeln. Där står vad du ska göra.

Läs bipacksedeln också om du tar för mycket av ditt läkemedel.

Du kan också fråga personalen på apoteket eller personalen inom hälso- och sjukvården eller ringa giftinformationscentralen om du har tagit för mycket medicin.

Telefonnumret till giftinformationscentralen är 0800 147 111. Det är gratis att ringa dit.

Giftinformationscentralen är alltid öppen.

Du kan ringa dit när som helst, också på natten.

Använd aldrig receptläkemedel som läkaren har skrivit ut åt en annan person.

Ge inte heller dina egna receptläkemedel
åt någon annan.

8. Gör en läkemedelslista

En läkemedelslista är en lista på alla läkemedel
som du använder.

En läkemedelslista är bra att ha
när du diskuterar din vård med vårdpersonal
eller när ni planerar vilka läkemedel du ska använda.

Skriv ner alla dina läkemedel på listan.
Skriv läkemedlets namn, och hur stor dos du tar.
Skriv också för vilken sjukdom du tar medicinen.
Fråga på apoteket eller inom social- och hälsovården
om du inte vet varför du använder ett visst läkemedel.

Du kan skriva din läkemedelslista på papper
eller ha en elektronisk lista på datorn eller i telefonen.
Du kan be om att få en modell för en läkemedelslista
från apoteket eller hälsovården
eller skriva ut en från nätet.

Skriv ner alla dina receptläkemedel,
alla läkemedel utan recept
och alla kosttillskott som du använder,
till exempel vitaminer.

- Skriv också ner de vacciner som du har fått på listan
och om du är allergisk mot något läkemedel.
- Skriv alltid på listan om det är något som ändrar
i din medicinering.
Ha listan med dig och berätta åt dina familjemedlemmar
att du har en läkemedelslista.
- Ta med listan när du besöker en läkare
och be läkaren kontrollera listan.

Du kan be om hjälp med att göra listan på apoteket
eller av personalen inom hälso- och sjukvården.

Med hjälp av läkemedelslistan ser du själv
vilka läkemedel du använder.

Listan är också till nytta hos läkaren, sjukskötaren
och när du besöker apoteket.

Med hjälp av listan ser personalen inom vården
enkelt vilka läkemedel du använder.

Du kan hitta en modell för läkemedelslista
på Finlands Apotekareförbunds webbplats:
[Lääkityslista - Apteekki](#).

Webbsidan är på finska men en läkemedelslista som du kan skriva ut finns också på svenska. Sidan är inte lättläst.

9. Följ med hur din läkemedelsbehandling lyckas

Ibland kan man känna själv att läkemedelsbehandlingen lyckas, när man börjar må bättre eller symptomen försvinner. Ofta behövs det ändå olika prover för att se om behandlingen fungerar. Uppföljningen av hur bra behandlingen lyckas beror även på vilken sorts sjukdom du har. Läkaren berättar för dig vad målet med läkemedelsbehandlingen är. Fråga läkaren vad målet med behandlingen är om du är osäker.

Man kan få veta om läkemedelsbehandlingen lyckas till exempel:

- genom att man blir frisk eller symptomen minskar,
- resultaten från laborieprover blir bättre,
- anfall minskar eller försvinner helt.

Läkemedel kan också ge biverkningar, alltså problem som uppstår på grund av medicinen eller det kan bli problem med att använda läkemedlet hemma. Kontakta hälsovården eller apoteket:

- om läkemedlet inte hjälper,
- om du får biverkningar, alltså skadliga effekter av medicinen
- om det är svårt för dig att använda läkemedlet.

Du kan be att din läkare eller personalen på apoteket gör en helhetsbedömning av din läkemedelsbehandling.

Då kontrollerar läkaren eller personalen på apoteket att dina läkemedel passar ihop och att du inte använder onödiga läkemedel eller läkemedel som överlappar varandra. Ändringar i din läkemedelsbehandling görs alltid tillsammans med din läkare.

Det finns en blankett som du kan använda för att fundera på om din läkemedelsbehandling fungerar bra eller inte.

Blanketten kallas för LOTTA.

Det finns också en minneslista som du kan använda.

- [Ladda ner LOTTA-checklistan i pdf-format här.](#)
- [Ladda ner minneslista för mottagningsbesök i pdf-format här.](#)

Minneslistan är inte lättläst.

10. Att avsluta en läkemedelsbehandling

Ibland behöver du och din läkare fundera på att avsluta din läkemedelsbehandling.

Det kan bero på att du har blivit frisk från sjukdomen eller att symptomen har försvunnit eller på att du får biverkningar av medicinen.

Ibland avslutas läkemedelsbehandlingen för att medicinen inte längre hjälper.

En del läkemedel kan man bara sluta använda direkt.

Men det finns många läkemedel som man måste trappa ner stegvis.

Då minskar man mängden läkemedel som man använder lite i taget.

Mediciner som man måste minska lite i taget är ofta sådana som kan ge abstinenssymptom.

Avbryt aldrig användningen av ett läkemedel innan du diskuterat med läkaren.

Läkaren säger hur du ska göra för att sluta använda läkemedlet på ett säkert sätt.

Om du undrar ifall du behöver använda en viss medicin så ska du fråga läkaren.

Berätta för läkaren om det är något du oroar dig för

när det gäller att sluta använda läkemedlet.

Följ med hur du mår efter att du har slutat använda läkemedlet.

11. Förvara läkemedel rätt

Det är viktigt att förvara läkemedel rätt så att de behåller sin effekt och är säkra fram till den sista användningsdagen.

Anvisningar för hur man ska förvara läkemedlen finns på läkemedelsförpackningens sida och i bipacksedeln.

- Oftast förvarar man läkemedel i rumstemperatur: 18–25 celsiusgrader.
- Vissa läkemedel ska förvaras i kylskåp: +2...+8 celsiusgrader.
- Om det inte står något särskilt på förpackningen eller i bipacksedeln om hur läkemedlet ska förvaras så kan man ha det i rumstemperatur.

Det är bäst att ha läkemedel i ett låst läkemedelsskåp

Läkemedelsskåp kan också kallas medicinskåp.

Läkemedelsskåpet ska inte vara i ett fuktigt utrymme.

Fukt och värme kan sänka läkemedlets effekt och säkerhet.

Ibland ska läkemedlet användas till exempel inom 4 veckor eller ett halvt år från att förpackningen öppnats.

Då är det bra att skriva på paketet vilket datum du har öppnat förpackningen

Du kan fråga på apoteket om hur du ska förvara ditt läkemedel.

Ett läkemedelsskåp med lås.

Bild: Gettyimages/IPGGutenbergUKLtd.

12. Vad ska man göra med gamla eller onödiga mediciner?

Använd inte mediciner eller läkemedel som har blivit gamla.

På förpackningen står när läkemedlet går ut, alltså blir för gammalt.

Det kan stå till exempel

”Utg. dat. 12-2028” eller ”EXP 12-2028”.

De betyder att du kan använda läkemedlet fram till slutet av december 2028.

För läkemedel som har blivit för gamla till apoteket för att förstöras.

För också läkemedel som du inte har använt till apoteket.

Man får inte slänga läkemedel i soporna och inte hälla ut dem i avloppet.

Läkemedel är farligt avfall

och man måste ta dem till apoteket så att de kan förstöras på rätt sätt.

För alla gamla läkemedel till apoteket.

Det är gratis att föra gamla läkemedel till apoteket.

Lämna tillbaka kvicksilvertermometrar

och läkemedel som innehåller jod

skilt från andra läkemedel.

För de här till apoteket:

- Tabletter, kapslar och flytande mediciner.
- Injektionsnålar och sprutor.
Packa nålarna och sprutorna i en ask av hård plast.
- Cancermediciner och jodprodukter och gamla febertermometrar som innehåller kvicksilver.

De här ska inte till apoteket:

- Tomma medicinförpackningar.
- Hygienprodukter och kosmetika.
- Hudkrämer och kosttillskott
- Elektronik, till exempel blodtrycksmätare, batterier och digitala febertermometrar.

Läs mera på Fimeas webbplats:

[Förstöring av läkemedel - Fimea](#)

Sidan är inte lättläst.

13. Om du behöver akut hjälp

I en nödsituation ska du kontakta det allmänna nödnumret 112.

- Om det inte är en nödsituation men ändå problem med hälsan kan du ringa Jourhjälp
på telefonnummer: 116 117.
Samtalet är gratis.
Jourhjälp fungerar inte på Åland.
- Giftinformationscentralen är öppen dygnet runt.
Telefonnummer: 0800 147 111.
Samtalet är gratis.

112

Det allmänna nödnumret i Finland är 112.

14. Pålitlig information om läkemedel

I förpackningen och i bipacksedeln finns alltid information om läkemedlet.

Du kan också alltid fråga läkaren eller apotekspersonalen om läkemedlet.

Du kan också fråga om läkemedlet i olika telefontjänster, där hälso- och sjukvårdspersonal svarar på frågor.

Här är exempel på sådana tjänster:

- Universitetsapotekets läkemedelsrådgivning och kundtjänst där man kan ställa frågor om läkemedel, Telefonnummer: 0300 20200. Samtalet kostar 0,85 euro per minut. Du betalar också lokalnätavgift eller mobilsamtalsavgift. Om du är stamkund hos Universitetsapoteket kan du använda deras chat-tjänst. Chat-tjänsten finns på Universitetsapotekets webbplats eller i Universitetsapotekets app.
- Tjänsten teratologisk information ger information om användningen av läkemedel under graviditeten. Telefonnummer: 09 4717 6500. Tjänsten är öppen under vardagar 9–13. Samtalet kostar lika mycket som ett vanligt telefonsamtal.

Bra information om läkemedel finns också på internet:

- [Terveyskirjasto.fi](https://terveyskirjasto.fi)
Information om sjukvård och läkemedelsbehandling. Sidan är på finska. Webbplatsen är inte lättläst.
- [Patientversionerna för God medicinsk praxis](https://patientversionerna.fi)
Sidan är inte lättläst.
- [Apteekki.fi](https://apteekki.fi)
Råd för egenvård, information om läkemedelspriser och apotekstjänster samt ett underlag för sammanställningen av en läkemedelslista. Sidan är på finska. Sidan är inte lättläst.
- [Lääkeinfo.fi](https://laakeinfo.fi)
Läkemedlens officiella bipacksedlar som är godkända av myndigheterna. Sidan är inte lättläst.
- [Lääkeopas Terveyskirjasto](https://laakeopas.terveyskirjasto.fi)
Information om läkemedel. Sidan är på finska.
- [Kela.fi, FPA, Ersättning för läkemedel](https://kela.fi/fpa/ersattning-for-lakemedel)
Lättläst information om läkemedelsersättningar.
- [Kela.fi, FPA, Söktjänsten för läkemedel](https://kela.fi/fpa/soktjansten-for-lakemedel)
Information om vad olika läkemedel kostar och om man kan få ersättning för dem. Sidan är inte lättläst.

- [Fimea, Rätt användning av läkemedel](#)
Information om hur man använder läkemedel på rätt sätt.
Sidan är inte lättläst.
- [Läkemedel och deras olika användningsändamål - Terve koululainen](#)
En webbplats med information om läkemedel.
Sidan är inte lättläst.
- [Läkemedelshuset](#)
Information om läkemedel och hur man ska använda läkemedel rätt och vad man ska göra om det blir problem.
Sidan är inte lättläst.

Del 2: Läkemedelsersättningar och apoteksbesök

15. Du kan få ersättning för läkemedel som en läkare har ordinerat

FPA betalar ersättning för vissa läkemedel, kosttillskott och hudkrämer som du har fått recept för av en läkare. FPA:s läkemedelsersättning fungerar så att apoteket drar av en del av läkemedlets pris. FPA betalar den delen och du betalar själv resten. Du får oftast ersättningen direkt på apoteket.

Hur mycket ersättning du får beror på läkemedlet och sjukdomen.

Läkemedlet kan ge rätt till grundersättning eller specialersättning.

För att få specialersättning behöver du ett B-utlåtande som är utskrivet av en läkare.

Du måste skicka eller föra B-utlåtandet till FPA.

För att få grundersättning så behövs inget B-utlåtande. Ta alltid med ditt FPA kort till apoteket eller en patientanvisning som din läkare har skrivit ut.

16. Vad betyder initialsjälvrisk?

För läkemedelsersättningarna finns en initialsjälvrisk som gäller ett kalenderår i taget. Initialsjälvrisk betyder att du betalar fullt pris för dina läkemedel i början av året, tills initialsjälvrisken är uppfylld. Efter det börjar du få FPA ersättning för dina läkemedel.

År 2026 är initialsjälvrisken 70,33 euro.

Summan kan ändras nästa år.

Man börjar betala initialsjälvrisk från och med det år då man fyller 19 år.

Man får inte ersättning för alla läkemedel.

Du kan fråga mera om läkemedelsersättningar på apoteket.

17. Hur ofta kan du ta ut läkemedel med ersättning från apoteket?

Apoteket räknar ut hur många läkemedelsförpackningar som FPA ersätter på en gång.

Du får mer medicin från apoteket först sedan när du har använt nästan all den medicin du har tagit ut.

Du kan köpa läkemedel som ersätts:

- 3 veckor, alltså 21 dagar innan läkemedlet tar slut, om du senast köpte en mängd som räcker för tre månaders behandling.
- 2 veckor, alltså 14 dagar innan läkemedlet tar slut, du senast köpte en mängd som räcker för 2 månaders behandling.
- En vecka, alltså 7 dagar innan läkemedlet tar slut, om du senast köpte en mängd som räcker för en månads behandling eller mindre.

18. Vad betyder takbelopp?

Takbelopp är den summa som du högst betalar för dina läkemedel under ett kalenderår.

Bara sådana läkemedel som du kan få FPA ersättning för räknas med i takbeloppet.

År 2026 är takbeloppet 636,12 euro.

Initialsjälvriskens på 70,33 räknas med i takbeloppet.

När takbeloppet överstigs

betalar du under resten av året bara 2,50 euro för varje läkemedel som du får FPA-ersättning för.

Du betalar 2,50 euro varje gång du köper ett läkemedel.

FPA följer att takbeloppet uppfylls.

När takbeloppet överstigs

så får apoteket meddelande om det av FPA.

På det sättet får du rätt ersättning när du köper dina mediciner.

Hur stor är läkemedelsersättningen?

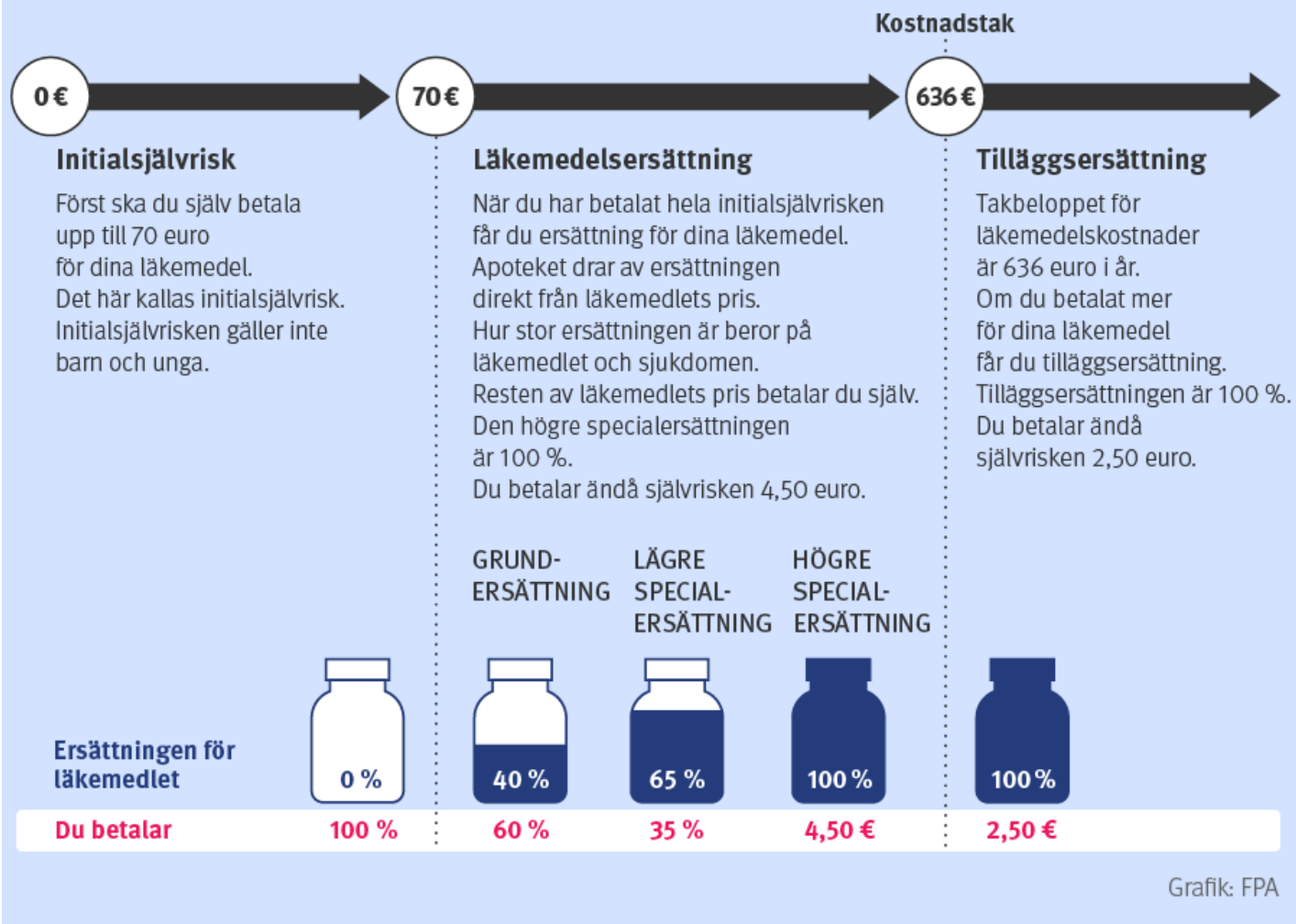

Bild: FPA:s läkemedelsersättning.

19. Det går att byta ut ett läkemedel mot ett billigare

Apoteket måste erbjuda dig det billigaste läkemedlet som de har av en viss sort.

Du får själv välja om du vill köpa precis det läkemedel som läkaren har skrivit ut recept på eller ett lite billigare motsvarande läkemedel som apoteket erbjuder.

Det är tryggt att byta ut ett läkemedel till det som apoteket erbjuder.

Apoteket får bara erbjuda utbytbara läkemedel. Utbytbara läkemedel innehåller en lika stor mängd av samma aktiva ämne och är lika effektiva.

Du får säga nej till läkemedelsutbyte men då betalar du själv skillnaden i priset mellan de båda läkemedlen. Den extra skillnaden ingår inte i initialsjälvrisken eller takbeloppet.

Läkaren som skriver ut läkemedlet kan förbjuda utbyte av medicinska eller behandlingsrelaterade skäl. Då får du ersättning för läkemedlets hela pris.

20. Du ser dina hälsouppgifter i MittKanta

MittKanta är medborgarnas webbtjänst.

Där ser du information som vårdpersonalen har skrivit om dig och dina läkemedel.

Du kan också be om att få läkemedelsrecept förnyade via MittKanta.

I MittKanta ser du:

- Läkemedel som läkare har ordinerat åt dig.
- Anteckningar som gäller din behandling.
- Laboratorieundersökningar och röntgenundersökningar.

Du kan logga in i MittKanta på adressen kanta.fi

Du behöver stark identifiering för att logga in i tjänsten MittKanta.

Det betyder att du behöver mobilcertifikat eller bankkoder för att logga in i tjänsten.

21. Hur kan någon annan sköta dina apoteksärenden?

En annan person kan ta ut dina läkemedel på apoteket.

Personen måste ha med sig

patientanvisningen för ditt recept eller ditt FPA-kort.

Det går också om du har gett personen

som tar ut läkemedlet en elektronisk fullmakt

för apoteksbesök i webbtjänsten Suomi.fi.

Personen måste veta

vilket läkemedel hen ska köpa.

Om personen sköter dina ärenden med fullmakt

måste hen dessutom kunna din personbeteckning.

Om en annan person sköter dina receptärenden i apoteket

så behöver hen ha en elektronisk fullmakt för apoteksbesök,

som har gjorts via webbtjänsten Suomi.fi

Om du ger fullmakt åt en annan person så kan den personen

- ta reda på vilka läkemedel du har,
- be om en sammanfattning av vilka läkemedel du har,
- be om att dina recept ogiltigförklaras om du inte behöver dem längre,
- be att dina recept förnyas.

Fullmakten kan också vara en skriftlig fullmakt som man får till exempel hos FPA eller hos hälsovården.

Om du är vårdnadshavare för ett minderårigt barn

så kan du sköta barnets receptärenden

på apoteket och inom hälso- och sjukvården

om barnet inte har förbjudit det.

Här kommer du till tjänsten Suomi.fi:

[Fullmakter - Suomi.fi](#).

Sidan är inte lättläst.

Författarna

Denna broschyr är sammanställd i arbetsgruppen ”Utveckling av läkemedelsinformation för läkemedelsanvändarna” inom Nationella nätverket för läkemedelsinformation.

Broschyren har sammanställts år 2019 av:

- Katri Hämeen-Anttila, forsknings- och utvecklingschef, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea
- Annika Koivisto, sakkunnigprovisor, Finlands Apotekareförbund rf
- Tarja Pajunen, specialsakkunnig, SOSTE Finlands social och hälsa rf
- Heidi Suolanko, närståendevårdare, erfarenhetsexpert inom närståendevård Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry
- Hannu Koivula, erfarenhetsexpert inom närståendevård, Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry.

Broschyren har uppdaterats 9.1.2026 av:

- Satu Mustonen, specialsakkunnig, Andningsförbundet rf
- Tarja Pajunen, sakkunnig, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry

- Laura Tuominen-Lozić, social- och hälsopolitisk sakkunnig, Diabetesförbundet i Finland rf.

Länkar till olika källor som nämns i broschyren

- Kontrollista för lyckad medicinering. Åtta frågor som du kan använda för att se om din medicinering fungerar: https://fimea.fi/documents/147152901/159450947/Lotta_kyselylomake_SV.pdf/a80ce7ea-7cd7-00a2-b7bd-18c537e04f60?t=1707131130000.
- Läkemedelsinformationsverkets material, bland annat en minneslista som du kan ta med till läkarens mottagning: <https://fimea.fi/sv/utveckling/lakemedelsinformation/lakemedelsinformation-av-hog-kvalitet>. Sidan är inte lättläst.
- Webbplatsen Terveyskirjasto som upprätthålls av Finska Läkarföreningen Duodecim. På webbplatsen finns artiklar om vård av sjukdomar och om läkemedelsvård: www.terveyskirjasto.fi. Webbplatsen är på finska. Webbplatsen är inte lättläst.

- Patientversionerna för God medicinsk praxis:
<https://www.kaypahoito.fi/sv/for-patienter>.
Sidan är inte lättläst.
- Webbplatsen Apteekki.fi,
som upprätthålls av Finlands Apotekarförbund.
Här finns råd för egenvård,
information om läkemedelspriser och apotekstjänster
samt ett underlag för sammanställningen
av en läkemedelslista:
<https://www.apteekki.fi/>.
Sidan är på finska.
Webbplatsen är inte lättläst.
- Lääkeopas Terveyskirjasto,
en läkemedelsguide som upprätthålls av
Pharmaca Health Intelligence Oy,
information om läkemedel:
https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_teos=far.
Sidan är på finska.
Webbplatsen är inte lättläst.
- FPA:s lättlästa webbsida där det finns information
om läkemedelsersättningar:
<https://www.kela.fi/web/lattlast/ersattning-for-lakemedel>.
- FPA:s söktjänst för läkemedel.
Information om vad olika läkemedel kostar och om man kan
få ersättning för dem.
https://asiointi.kela.fi/laakekys_app/LaakekysApplication?kieli=sv.
Sidan är inte lättläst.
- Fimeas webbsida som innehåller information
om att använda läkemedel på rätt sätt.
https://fimea.fi/sv/for_allmanhet/ratt_anvandning_av_lakemedel.
Sidan är inte lättläst.
- Webbplatsen Frisk skolelev.
En webbplats med information om läkemedel.
Webbplatsen har skapats av Säkerhets- och
utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea
och upprätthålls av UKK-institutet.
<https://tervekoululainen.fi/sv/lakemedelsfostran/lakemedelsfostransamarbete/>.
Webbplatsen är inte lättläst.
- Webbplatsen Läkemedelshuset som är en del av
Webbplatsen Hälsobyn.
Hälsobyn är en offentlig webbtjänst som utvecklats
av de finländska universitetssjukhusen.
Här finns information om läkemedel
och hur man ska använda läkemedel rätt
och vad man ska göra om det blir problem.
<https://www.terveyskyla.fi/sv/lakemedelshuset>.
Webbplatsen är inte lättläst.
- Webbtjänsten Suomi.fi.
Via den kan du ge fullmakt åt en annan person
att sköta dina apoteksärenden.

<https://www.suomi.fi/fullmakter>.

Tjänsten är inte lättläst.